

De onderwereld

Van Kevin Canty verschenen bij De Harmonie

Een vreemde in deze wereld (verhalen)

In het diepe (roman)

Twintig graden vorst (roman)

Honeymoon (verhalen)

Winslow verliefd (roman)

Waar het geld bleef (verhalen)

Alles (roman)

Kevin Canty

De onderwereld

Vertaling Frans van der Wiel

De Harmonie Amsterdam

Voor Turner en Nora

De kat van de buren heeft ergens een konijn

ontdekt en jaagt het op door de sneeuw. Het konijn is bijna zo groot als de kat, maar de kat is sterker en sneller en wreder. Twee keer drukt hij het konijn tegen de grond. Het konijn blijft stil liggen, alsof het verlamd is. Dan lijkt de kat het voor gezien te houden en begint weg te lopen, twee of drie meter, en het konijn probeert ervandoor te gaan en de kat vangt het opnieuw. Het laatste wat David van het konijn ziet is dat het onder de struik bij de hoek van het huis wordt gesleept, slap in de bek van de kat.

David vindt dat er iets moois zit in de flitsende, instinctieve bewegingen van de kat. En hij voelt de minachting van de kat voor het konijn, te traag om te vluchten, geen klauwen of tanden om zich mee te verdedigen. Het enige wat het kan is zich verstoppen, en als het zo stom is zich buiten zijn hol te wagen, waarom zou je er dan niet wat mee spelen? Het konijn is niet mooi. Het konijn kent geen snelheid, elegantie, bloeddorst en bloedlogica.

Hij bekijkt het lege sneeuwland van de tuin, struiken die door het ijs steken, de reservebanden van zijn hos-

pita, en bedenkt dat die twee zich in verschillende werelden bevinden. De kat speelt een spel, terwijl het konijn voor zijn leven rent. De kat heeft de macht, kan ophouden als hij het beu is, maar het konijn moet meespelen tot het zijn dood wordt.

Melody de hospita is op haar gebruikelijke post als hij beneden komt. Ze zit aan de keukentafel en tuurt van achter haar Olivetti-typemachine en haar asbak chagrijnig in een Frans boek.

David zegt: 'De kat van de burens heeft een konijn te pakken.'

Melody's gezicht ontdooit langzaam, komt terug uit een diepe droom. Ze zegt: 'Hebben de burens een kat?'

'Die grijze,' zegt David.

Melody haalt haar schouders op, weet het niet, duikt weer in haar boek. Ze is gescheiden, humeurig, David kwam noodgedwongen bij haar terecht. Toen hij na de kerstvakantie terugkwam, bleek dat zijn kamergenoot zijn studie had opgegeven, de huur had opgezegd en naar huis was vertrokken. Melody was een naam op het prikbord van het kamerbureau. Ze is tien jaar ouder dan David, een postdoctoraalstudente Frans, en het huis was haar bij de scheiding toegewezen. David vindt haar verbitterd en kil, maar op een beetje enge manier mooi, donker haar, groene ogen, bleke doorzichtige huid waaronder blauwe aderen zich vaag aftekenen. Toen hij pas bij haar woonde, dacht hij dat ze misschien op een avond dronken zou worden en met hem naar bed zou gaan. Maar ze heeft iets met iemand van de vakgroep, iets heimelijks. David vermoedt een

getrouwde man. Hij vraagt niets, zij zegt niets.

‘Ik heb dit weekend een trouwerij,’ zegt hij. ‘Ik vertrek na college, ben zondag terug.’

‘Trouwen, trouwen, trouwen,’ zegt ze zonder op te kijken. ‘Het is nog niet eens lente.’

‘Zo gaat het bij ons,’ zegt David. ‘Je wordt achttien en je gaat uit je dorp weg of je blijft. En als je blijft, kun je net zo goed trouwen. Je hebt al gewinkeld op de middelbare school.’

‘Is ze zwanger?’

‘Wie?’

‘De bruidegom,’ zegt Melody. ‘Nou goed?’

‘Niks over gehoord,’ zegt David. ‘Zoiets zetten ze niet op de uitnodiging.’

‘Waarom zou je anders in februari trouwen?’

‘Geen idee,’ zegt David. ‘Om wat te doen te hebben. Om je niet van kant te hoeven maken.’

‘Doe niet zo stoer,’ zegt ze, steekt een sigaret op en verdiept zich weer in haar boek.

Buiten is het konijn nog niet dood. Het ligt bloedend en stuiptrekkend in een vieze kuil in de sneeuw. David staat ernaar te kijken met zijn rugzak vol boeken in de ene hand, sporttas vol kleren in de andere. De konijnenogen staan wijd open, nergens op gericht. Dan gilt het: een hoog, snerpend geluid dat David door merg en been gaat, dat in zijn hoofd blijft hangen als de gil voorbij is. Hij pakt het jachtmes uit de schede aan zijn riem, klapt het open en snijdt het konijn de keel door. Voelt daarbij de vachtzachte oren. Hij veegt het mes schoon door het net zolang door de sneeuw te halen tot het staal weer

blinkt, bergt dan het mes weg en laat het aan Melody om het konijn op te ruimen, tenzij een buurhond haar voor is.

*

Het is 1972: de snelweg over de bergpas naar Silverton is nog niet klaar. Er is ook een pas aan de andere kant van het dorp, en geen weg door de bergen naar het noorden of het zuiden. De enige spoorverbinding is een boemeltreintje met Spokane als kopstation. Het komt meestal leeg in het dorp aan. In omgekeerde richting brengt het het zilver en de mooie meiden weg. Zeggen ze.

Het vriest een graad of vijftien als David uit Missoula vertrekt, onder een oplichtende parelgrijze lucht waaruit een fijne, ijzige mist neerdaalt. Hij had gehoopt rond tweeën op pad te kunnen, maar het loopt al tegen drieën als hij de snelweg opdraait. Het wegdek is in ieder geval droog – voorlopig tenminste. De raamverwarming van zijn oude Kever blaast twee waaievormige plekken vrij op de voorruit, daarbuiten ontstaan ijsbloemen en plakken ijskristal. Passerende vrachtwagens werpen gordijnen van nevel en modder op. David zet de ruitenwissers en sproeiers aan als ze passeren, heeft moeite de middenberm te zien.

De snelweg eindigt op de Camel's Hump, honderdtien kilometer van Missoula. De achttienwielers parkeren op de vluchtstrook, een rij circusolifanten in tanend daglicht, om sneeuwkettingen om te leggen. Dat lijkt David ook wel verstandig. De afgelopen kilometers was de

inhaalstrook ondergestoven en de rechterstrook grotendeels harde sneeuw bestrooid met grind. Hij ritst zich in de gevoerde overall die hij in de kofferbak heeft liggen, een afdankertje van zijn vader. Het ding ruikt naar werk, smeerolie en zweet. Hij legt de kettingen uit, rijdt de achterbanden erop, vloekt op de lastige, onzichtbare knip als hij in de sneeuw neerknielt. Zijn vingers verstijven in de kou. Net alsof je een bh losmaakt, maar dan anders. Als hij ermee klaar is, voegt hij zich weer in de rij vrachtwagens, weer olifanten, David het jong in zijn Volkswagen, allemaal achter elkaar met vijftig kilometer per uur. De dag dooft op het tweebaansgedeelte en de rij ontsteekt kop- en kontlichten. De kettingen maken een rinkelend geluid dat David aan Kerstmis doet denken en hij zucht als hij zich herinnert wat er allemaal verloren is gegaan, wat er allemaal verleden is geworden. Hij rijdt het verleden binnen. Niet eens figuurlijk, maar letterlijk: zijn toekomst ligt achter hem in Missoula, de VW reist terug in de tijd van de middelbare school en eerder. Bij de top van de pas begint het te sneeuwen, dikke vlokken die even voor de koplampen opduiken en dan voorbijschieten. Hij rijdt door een wervelende tunnel van sneeuw, terug en terug en terug.

*

‘Tartaardrollen,’ zegt zijn vader als hij lachend met een barbecuetang en een pak diepvriesworstjes zwaait. ‘Ik wilde wat runderlappen halen, maar je moeder zei dat dit goed genoeg voor je was.’

‘Pat,’ zegt Davids moeder vanuit de keuken.

‘Ik was van plan eens flink uit te pakken, maar nee,’ zegt zijn vader. ‘Vrijdagavond en we eten worstjes.’

Als hij gaat kijken hoe het met de grill op de achterveranda staat, laat hij tocht en een vleug sneeuw binnen. De laatste tijd heeft hij zich een komisch-agressieve stijl aangemeten, waarvan onmogelijk te zeggen valt of die grappig of pissig bedoeld is. Misschien allebei, denkt David. Zijn moeder is in de keuken aardappelen aan het koken voor de aardappelsalade.

‘Je pianolerares is van de week flauwgevallen in de supermarkt,’ zegt zijn moeder.

‘Flauwgevallen?’

‘Nou ja, in ieder geval gevallen,’ zegt zijn moeder terwijl ze de aardappelen in de gootsteen afgiet en de pan weer met koud water vult. Een pannetje brugpiepers, denkt David. Een worp krieltjes.

‘Wat is er gebeurd?’

‘Ze had haar hoofd gestoten, meer niet,’ zegt zijn moeder. ‘Dat was afgelopen zondag. Niks ernstigs. Ze zeggen dat ze misschien, je weet wel...’ en ze dronk uit een onzichtbaar bierflesje, dat ze op en neer bewoog.

‘Maar verder is het goed met haar.’

‘Zal wel,’ zegt ze. ‘Ze zou hier weg moeten gaan.’

‘Hoezo?’

‘Op je eentje wonen,’ zegt zijn moeder, ‘daar word je gek van.’

‘Komt Ray nog vanavond?’

Zijn moeder kijkt hem door de damp heen aan en hij vraagt zich af wat ze denkt. Hij kan thuis zelfs niet over

Melody praten, moet voorwenden dat ze een man is. David leeft in twee werelden tegelijk.

‘Wie weet. Je kent je broer. Ik denk dat hij voor het proefdineetje is uitgenodigd, Jordan is een van de bruidsmeisjes.’

‘Waar is de tweeling?’

‘O, die zouden eigenlijk hier zijn. Je weet van die hersenschudding?’

‘Wie heeft er een hersenschudding?’

‘Ray kwam midden in de nacht de trap af met de tweeling, aan elke kant eentje, ik denk dat hij op zijn sokken was en is uitgegleden.’

‘En de tweeling?’

‘Nee, die hadden niks. Maar hij sloeg met zijn achterhoofd tegen de trap. Ging de volgende ochtend toch werken, maar ik geloof dat de hoofdpijn na een tijdje zo erg werd dat hij niets meer zag.’

‘Natúúrlijk ging hij werken,’ zegt zijn vader. ‘Waarom thuisblijven met een gat in je kop? Waarom niet zestienhonderd meter ondergronds gaan?’

Zijn moeder zegt: ‘Nou, in ieder geval is hij nu weer in orde.’

Zijn vader zegt: ‘De idioot.’

*

Het donker is gedempt, een deken over het dorp. Waarom niet lopen? Het is maar een paar straten, hoewel het koud is, met hopen en plakken sneeuw in hoeken en gaten. De koude lucht maakt zijn hoofd helder en David

voelt zich licht, onafhankelijk. Hij houdt van zijn ouders, zeker. Maar hij liegt de hele tijd tegen ze. Probeert degene te zijn die ze denken dat hij is. Hij had gezegd dat hij een ommetje ging maken, misschien een biertje halen. Dus loopt hij. Alleen, helder en koud. Blaffende honden achter hekwerk, boten en sneeuwscooters op inritten, mensen achter slot en grendel in hun huis, het gele licht van de lamp, het blauwe van de televisie. Vorige week liep hij met zijn vriendin Margaret naar de universiteit en het was precies hetzelfde verhaal en ze had medelijden met al die mensen in hun kooien. En zij tweeën vrij buiten in de kou. Een ander leven.

Vivian doet open in een rode zijden kimono met grote bloemen erop en heeft een wijnglas in haar hand. Ze lijkt verrast hem te zien. Ze is misschien een beetje aangeschoten.

‘Komt niet zo gelegen,’ zegt ze. ‘Morgenavond misschien?’

‘Morgen is de bruiloft.’

‘O,’ zegt ze. ‘Nou, kom dan maar binnen.’

De woning boven de hoekwinkel ruikt naar sigaretten, katten en de wierook waarmee ze de geuren probeert te verdoezelen. De lampen zijn klein en zwak, eilandjes geel in de donkere, met brokaatpapier behangen kamer. Het is warm. Ze schenkt hem zonder te vragen een glas wijn in en steekt een sigaret op.

‘Alles goed met je?’ vraagt ze. ‘Je ziet er goed uit.’

‘Alles goed,’ zegt hij. Vivian nestelt zich op haar eind van de bank, laat zich in de kussens zakken. David zit ongemakkelijk op de harde rand van de bankzitting. Een

kussen port in zijn rug. Hij weet niet hoe veraf of dichtbij hij moet zitten. Hij zegt: 'Ik hoor dat je een ongelukje hebt gehad.'

'Dat weet je dus al.'

'Iedereen heeft het erover,' zegt hij. 'Wat is er gebeurd?'

'Niks,' zegt ze, terwijl ze aan haar haar plukt. 'Het was gewoon stom. Ik ging sigaretten halen, de vloer was nat, ik gleed uit. Maar dat is zeker niet wat jij hebt gehoord, hè?'

'Nou, zo ongeveer,' zegt hij.

'Je hebt gehoord dat ik dronken was en op mijn kont viel.'

'Je weet hoe het gaat in dit dorp,' zegt hij. 'Je woont hier lang genoeg. O, ik heb iets voor je meegenomen.'

Hij klopt op zijn jaszak en haalt er een gekreukte witte zak uit. Die heeft er de hele dag gezeten, het papier is zacht geworden. Hij maakt het open en houdt het haar voor en de kamer vult zich met vreemde, pikante geuren. Drie bruin papieren pakjes omwikkeld met touw. Ze maakt ze op de salontafel open: een plat pakje met plakken salami en twee soorten stinkkaas.

'Ik heb daar een mannetje, Alfredo,' zegt David. 'Het is een Italiaan, maar dan echt uit Italië. En hij heeft zo'n buurtwinkeltje, woont erachter. Het is een gewone winkel, maar achterin heeft hij een toonbank met allerlei te gekke dingen. Van de meeste weet ik niet wat het is. Maar hij vertelt je wat je moet kopen.'

Wanneer hij haar aankijkt heeft ze tranen in haar ogen.

'Wat?' vraagt hij.